

Diercke International Atlas

Prima aanvulling voor het tweetalig onderwijs

In maart van dit jaar verscheen de *Diercke International Atlas*. Hij is bestemd voor scholen met tweetalig onderwijs, waar Engels de voertaal is bij niet-talenvakken zoals aardrijkskunde, geschiedenis, economie en maatschappijleer. 'Diercke' is op verschillende fronten een waardevolle aanvulling op de vertrouwde 'Bos'.

Het meest opvallende aan deze van oorsprong Duitse atlas is dat hij Engels spreekt. Dat geldt niet alleen voor de meer dan 300 kaarten en meer dan 250 grafieken maar ook voor de 'Subject index' die vakspecifieke termen omschrijft. Op de binnenkant achterin staan tekeningen van natuurlijke en stedelijke landschappen, vegetatietypen en een vulkaanlandschap met daarin de Engelse termen – een geografisch beeldwoordenboek.

Verder is er een boeiende 'Map introduction' van 20 pagina's die alle gebruikte kaart-symbolen in het Engels benoemt en verklaart. Deze inleiding in kaartvaardigheid gaat in op alle aspecten van geografische en historische kaarten, grafieken en diagrammen. Een sterk punt is dat je aan de hand van voorbeelden ziet hoe je cijfers uit een tabel kunt weergeven in diagrammen, die je weer kunt omzetten in kaarten. In de atlas wordt het thema bestaansmiddelen in Europa op die manier uitgewerkt. Door leerlingen de methodische kennis te bieden om zelf kaarten te maken op basis van cijfers, wordt het zelfstandig leren ondersteund.

Beelden

Foto's laten zien hoe gebieden eruit zien waar bepaalde bestaansmiddelen domineren. Deze combinatie van presentatievormen (begrippen, plaatjes, cijfers, diagrammen en foto's) is overal in atlas terug te vinden en stimu-

leert het denken. Het leren met beelden is hier veel verder uitgewerkt dan bijvoorbeeld in de vertrouwde *Bosatlas*. In de *International Atlas* vind je niet alleen een kaart met vegetatiezones maar ook plaatjes van vegetatie en specifieke planten die er voorkomen, zoals een regenwoud, een baobab en een yam.

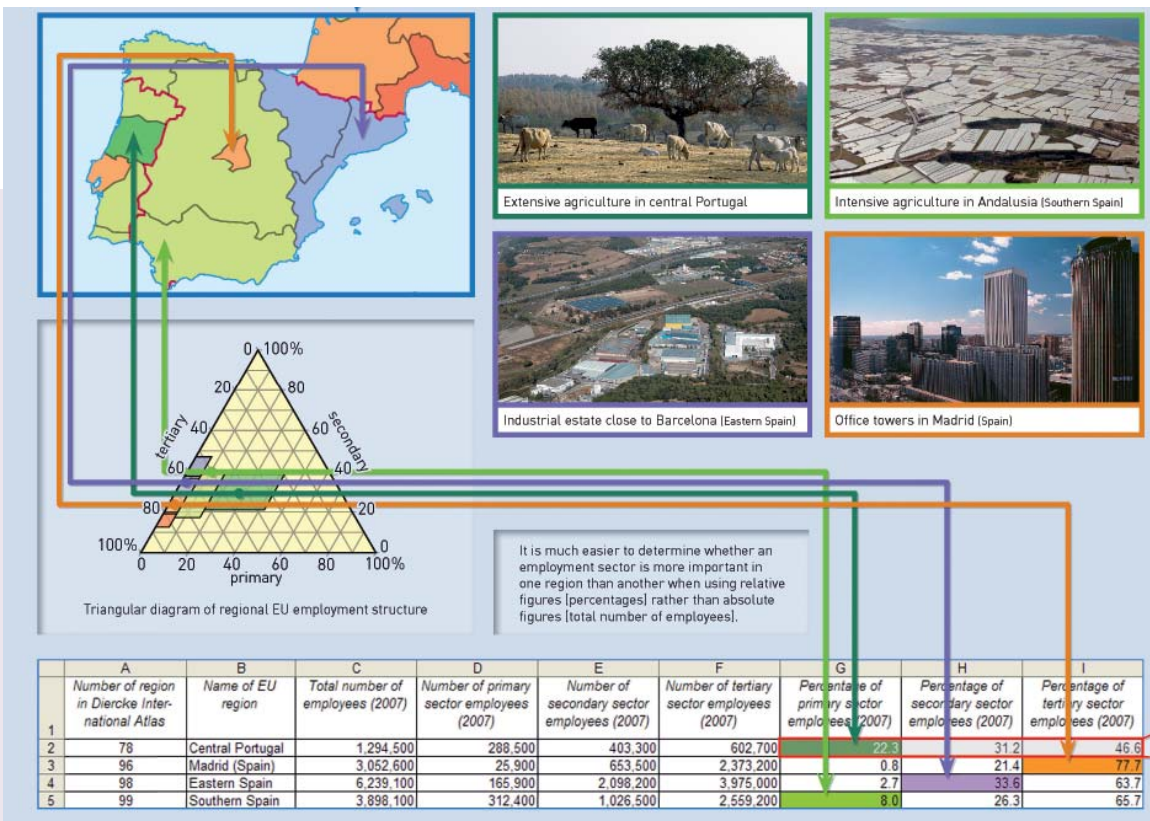
De inhoud van de atlas is multidisciplinair; hij is te gebruiken bij de Engelse les maar ook bij aardrijkskunde, geschiedenis, economie, maatschappijleer en natuurwetenschappen. Iets dergelijks bestond al in de vorm van de *Diercke Drei*, maar die atlas was uitsluitend bestemd voor het Duitse taalgebied. In deze Engelstalige versie staan bijvoorbeeld kaarten over de geschiedenis van de geografie, zoals de wereldkaarten uit de Middeleeuwen en de ontdekkingsreizen. Minstens zo belangrijk voor het aardrijkskundeonderwijs zijn de vele historisch-geografische kaarten: van industriële centra in 1850, 1900 en heden, de groei van Londen en Parijs en de economische transformatie van Duitsland tussen 1979 en 2009. Daarnaast zijn er tal van kaarten met

Vrijwel alle atlaskaarten zijn digitaal beschikbaar en op een virtuele globe af te beelden

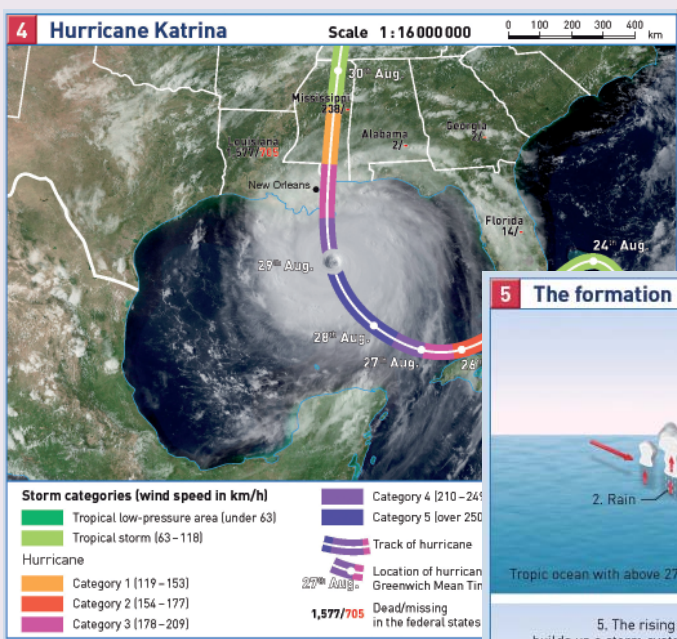
historische en economische onderwerpen, zoals de staatvorming in Noord- en Zuid-Amerika, Europa in de Oudheid, de Middeleeuwen en de Moderne tijd, en de Zijderoute in de tijd van Marco Polo.

Continenten

De Europese en internationale oriëntatie komt goed tot uiting in de keuze van de overzichtskaarten en de *case studies*. Van alle continenten zijn fysische en economische kaarten opgenomen. De case studies zijn gebaseerd op een analyse van leerplannen uit verschillende Europese landen. Zo komt de structuur van de Europese Unie aan bod, Brussel als Europese hoofdstad, de Europese samenwerkingsverbanden en tal van aspecten van Europese regio's. Bij de 'Map introduction' wordt niet voor niets Straatsburg gebruikt om het thema grootte en schaal te illustreren en het verschil tussen historische en geografische kaarten te laten zien. Europese case studies gaan onder andere over biologische landbouw en glastuinbouw, over windenergie en bruinkoolmijnbouw, over duurzame visserij en bosbouw. In Azië vinden we case studies over het water in Israël en Palestina, het veranderd grondgebruik op Kalimantan, het grondgebruik en de slums van Madras, de stuwdammen in China en de aardbeving van Kobe. In Amerika wordt naast de bekende thema's als bevolkingsontwikkeling en grondgebruik ook het Yellowstone Park behandeld met zijn vulkanisme en toerisme. Afrikaanse casestudies gaan over milieuproblemen in de Niger-delta, de rozencultuur in Kenia en de zelfvoorzienende landbouw in Burkina Faso. Deze worden met kaarten, tabellen, tekeningen en foto's in beeld gebracht. Kortom een breed scala van actuele thema's verdeeld over alle continenten.

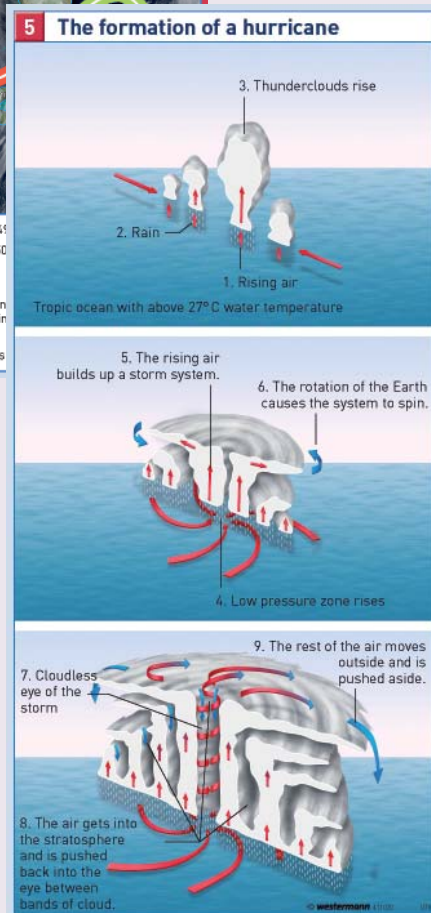


Overal in de atlas worden presentatievormen gecombineerd, zoals hier een kaart met foto's, diagram en data.



Via een recent voorbeeld, orkaan Katrina, wordt een algemeen proces, de vorming van orkanen, uitgelegd.

plaatsen en gebieden linken aan informatie op Wikipedia. In de flight mode kun je over het landschap vliegen en zo een goed beeld krijgen van elk gebied. Ideaal om leerlingen er zelf mee te laten werken achter de computer of om gebieden en thema's via de beamer of het digitale schoolbord te bespreken.



Aanvulling

De *International Atlas* van Diercke heeft ook beperkingen. Vooral als het gaat om onze vaderlandse geschiedenis en de aardrijkskunde van Nederland is hij geen alternatief voor de Nederlandse atlassen, die veel meer aansluiten bij onze leerplannen. Maar daarvoor is de Diercke ook niet bedoeld.

Punten van kritiek zijn het soms te drukke kaartbeeld, vooral op de economische kaarten, en natuurlijk de onvermijdelijke foutjes. Zo lukt het ook deze internationale atlas niet om een goed beeld te geven van het deel van Nederland dat onder zeeniveau ligt. Flevoland ligt in deze atlas boven NAP!

Desalniettemin is de 224 pagina's tellende *International Atlas* met 300 kaarten en 250 afbeeldingen ook in Nederland een bijzonder waardevolle aanvulling, vooral in het tweetalig onderwijs, bij veel (gecombineerde) vakken. Niet alleen de inhoud, ook de prijs (€ 24,95) is aantrekkelijk. •

Meer weten

Over de papieren en digitale versie van de *Diercke International Atlas* verzorgen de auteurs van dit artikel op vrijdag 11 februari 2011 in Amsterdam een nascholingsdag inclusief gratis atlas. Inschrijving via m.vanderberg@ond.vu.nl

De *International Atlas* kreeg al enkele maanden na de verschijning een onderscheiding voor de uitstekende mediamic. De iF communication design award 2010 werd toegekend in de categorie *crossmedia* vanwege de uitstekende verbinding tussen gedrukte en digitale informatie. De atlas combineert hoogwaardige kaarten met informatie op www.diercke.com. Dat maakt de *International Atlas* tot een moderne digitale informatiebron. Vrijwel alle ataskaarten zijn digitaal beschikbaar, waarbij je de symbolen op de kaart zelf kunt kiezen. Bovendien kun je alle kaarten met het programma *Diercke Globe* in 3-D op een virtuele globe afbeelden met als ondergrond een fysieke kaart of een satellietbeeld. Ook kun je